

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมีอาชีพยุคใหม่ตามทัศนคติของครูผู้สอนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3

Desirable Characteristics of School Administrators of the teachers are under the Office of Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area 3

ดิเรก แสงกนก, วิรลพัชร วงศ์วัฒน์เกษม
วิทยาลัยนครราชสีมา

Direk Saengkanuk , Wiranphat Wongwat Kasem
Nakhon Ratchasima College

Corresponding Author E-mail seangkanukdirek@gmail.com, wiralpath@nmc.ac.th

(Received : 8 February 2024 ; Edit : 21 February 2024; accepted : 24 February 2024)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมีอาชีพยุคใหม่ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 2) เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมีอาชีพยุคใหม่ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของโรงเรียน 3) เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมีอาชีพยุคใหม่ตามทัศนคติของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอน ปีการศึกษา 2566 จำนวน 331 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครชีและมอร์แกน และสุ่มแบบอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 – 1.00 มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.82 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test)

ผลวิจัยพบว่า

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมีอาชีพยุคใหม่ ตามทัศนคติของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมีอาชีพยุคใหม่ตามทัศนคติของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
3. แนวทางพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมีอาชีพยุคใหม่ตามทัศนคติของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ประกอบด้วย 9 ด้าน ได้แก่ 1) คุณลักษณะด้านผู้นำต้องเป็นผู้นำทางวิชาการและวิชาชีพ 2) คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม บริหารสถานศึกษาแบบซื่อตรง ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบแบบแผน 3) คุณลักษณะด้านวิชาการ ต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขอบข่ายของงานวิชาการ 4) คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ มีบุคลิกภาพที่ดูดีเหมาะสม 5) คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีอัธยาศัยดี ให้เกียรติผู้อื่น 6) คุณลักษณะด้านความสามารถในการบริหารสถานศึกษาต้องความสามารถในการบริหารงานทั้ง 4 ฝ่าย 7) คุณลักษณะด้านการมีวิสัยทัศน์ กำหนดบทบาทของครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาให้เหมาะสม 8) คุณลักษณะด้านการสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ ต้องกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรให้เหมาะสมตรงตามความสามารถ 9) คุณลักษณะด้านการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา ต้องนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำงานภายในสถานศึกษาเพื่อความรวดเร็ว และลดภาระงานด้านเอกสารของครู

คำสำคัญ : คุณลักษณะที่พึงประสงค์, ผู้บริหารมีอาชีพยุคใหม่, ทัศนคติของครูผู้สอน

Abstract

The purpose of this study was 1) to study the strategic leadership of educational institution administrators at Surathampitak School. Mueang Nakhon Ratchasima District Nakhon Ratchasima Province 2) To compare the strategic leadership of educational institution administrators. Surathampitak School Mueang Nakhon Ratchasima District Nakhon Ratchasima Province Classified by educational level Work experience Sample group used in research School administrators and teachers at Surathampitak School Mueang Nakhon Ratchasima District Nakhon Ratchasima Province 108 people. The research instrument is a 5-level rating scale questionnaire with a reliability value of the entire questionnaire equal to 0.99. Statistics used are frequency, percentage, mean, standard deviation. t-test Research results found that

1. Desired characteristics of modern professional executives According to the attitude of teachers under the jurisdiction of the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office, Area 3, the overall level is at a high level.

2. Results of comparing opinions on desirable characteristics of modern professional executives. According to the opinions of teachers under the jurisdiction of the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office, Area 3, classified by educational level. Work experience and size of educational institution Overall and each aspect is not different.

3. Guidelines for developing desirable characteristics of professional administrators according to the attitude of teachers under the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office, Area 3, consisting of 9 areas: 1) Leadership characteristics must be academic and professional leaders 2) Moral and ethical characteristics Manage educational institutions with honesty obey the law and regulations 3) academic characteristics Must have knowledge and understanding about the scope of academic work. 4) Personality characteristics Have a good personality and act appropriately 5) Characteristics of good human relations, good manners, respect for others. 6) Characteristics of ability to manage educational institutions, requiring ability to manage all 4 departments. 7) Characteristics of having vision. Define the appropriate roles of teachers and educational personnel in educational institutions. 8) Effective team building characteristics. The roles and responsibilities of personnel must be determined appropriately. Meets ability 9) Characteristics in applying innovation and technology in educational institutions Technology must be used to work within educational institutions for speed. and reduce the burden of paperwork on teachers.

Keywords : The strategic leadership ; Leadership ; Education Administration

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันเป็นยุคของการเปลี่ยนแปลงที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง ด้านการศึกษา และด้านสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลกระทบต่อสังคมไทยโดยตรงในทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านการศึกษา ซึ่งการปฏิรูป การศึกษามีความมุ่งหมายที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีความสามารถ และมีความสุข การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีพลังและมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีการกระจายอำนาจ และให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 และเป็นไปตามหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 ซึ่งให้มีการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาของคนไทยให้มีเอกภาพเชิงนโยบาย และมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ กระทรวงศึกษาธิการจึงมีนโยบายในการเปลี่ยนแปลงการ จัดการศึกษาโดยการปฏิรูปการศึกษาตามแนวทางปฏิรูป 4 ด้าน คือการปฏิรูปโรงเรียนหรือสถานศึกษา การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา การปฏิรูปหลักสูตร และการปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน

โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาจึงเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่สำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นบุคคลที่ต้องใช้ภาวะผู้นำในการดำเนินการกิจให้ประสบความสำเร็จผู้บริหารจะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวในการบริหารเพียงใดนั้น จะต้องมียุทธศาสตร์การบริหารที่เหมาะสม ต้องเป็นผู้นำในการบริหารจัดการทั้งที่มีการปรับเปลี่ยนและการพัฒนาองค์การควบคู่กันไป (จักรพรรดิ วะทา, 2555)

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งทั้งของรัฐและเอกชน (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2553 : 3) ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นบุคลากรทางการศึกษาที่สำคัญที่สุดในสถานศึกษาที่จะสามารถบันดาลให้การปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียนเกิดขึ้นได้สำเร็จอย่างสมบูรณ์ครบถ้วนในกระบวนการ เพราะผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้นำที่จะขึ้นสั่งการ และวางกรอบทิศทางการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนที่เป็นไปตามกฎหมายและแนวนโยบายของรัฐ ผู้บริหารยุคใหม่จะมีบทบาทอย่างสำคัญในการบริหารโรงเรียนตามแนวบริบทแบบใหม่ มีปรัชญา แนวคิด วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์และวิธีการทำงานที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เช่น มีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการศึกษา ใฝ่รู้ และติดตามข้อมูลข่าวสารให้ทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ ความเปลี่ยนแปลงของสังคมประเทศ และในโลกอยู่เสมอ

การบริหารและการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่จะทำให้การจัดและพัฒนาศึกษาดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยบรรลุจุดหมายของการจัดการศึกษา การดำเนินการดังกล่าวจำเป็นต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ในการทำงาน เป็นบุคคลที่มีวิสัยทัศน์ และใช้ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะบริหารงานของสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี การที่ผู้บริหารโรงเรียนจะสามารถทำหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการได้ประสบผลสำเร็งนั้นต้องมีทักษะที่ดีในการจัดการนั้นทักษะสำคัญในเบื้องต้นที่ผู้บริหารโรงเรียนควรมีอย่างน้อย 3 อย่าง ได้แก่ ทักษะในด้านเทคนิค ทักษะด้านคน ทักษะด้านความคิด หรือ เก่งงาน เก่งคน เก่งคิด เพื่อการเป็นเลิศทางการบริหาร (จรัส อติวิทยากรณ์, 2553 : 38) ผู้บริหารโรงเรียนจึงควรมีคุณลักษณะที่ดีทั้งด้านคุณวุฒิและคุณธรรมจริยธรรม ในทางตรงกันข้ามถ้าผู้บริหารโรงเรียนไม่มีคุณภาพไม่เป็นผู้นำที่ดีก็จะไม่สามารถพัฒนาองค์กรให้เจริญก้าวหน้า การจัดการศึกษาที่ไม่ประสบผลสำเร็จได้เช่นเดียวกัน (ทรงสวัสดิ์ แสงมณี, 2553)

การที่ผู้บริหารจะปฏิบัติภารกิจของตนให้มีประสิทธิภาพนั้น จะต้องมีความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่ดี ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการศึกษอบรมและฝึกฝนอยู่ตลอดเวลาเพราะฉะนั้นผู้บริหารที่ดีต้องมีคุณลักษณะที่เหมาะสม บุคลิกภาพที่ดี มีความสามารถที่จะโน้มน้าวให้ผู้ร่วมงานเกิดความพึงพอใจ เต็มใจให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญที่มีบทบาทเป็นผู้นำ ผู้กระตุ้น ผู้ประสานงาน ผู้พัฒนาไปสู่เป้าหมายในการจัดการศึกษาของไทย และหน้าที่หลักอันสำคัญยิ่งคือการพัฒนาการเรียนการสอนและการบริหารจัดการในสถานศึกษาให้ไปสู่สถานศึกษาที่มีทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ รวมถึงการเป็นผู้นำในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ (คัมภีร์พรรณ จันทรแก้ว, 2554)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 มีวิสัยทัศน์หลักที่เน้นพัฒนาการศึกษาวิถีใหม่บนพื้นฐานความเป็นไทย พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงวัย มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 พัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพสำหรับการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ซึ่งกระบวนการในการขับเคลื่อนให้ประสบความสำเร็จนั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษาเป็นหลัก ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ดี ส่งผลต่อการการทำงานของครู นักเรียน และนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายเดียวกัน จากทั้งหมดที่กล่าวมานั้น ชี้ให้เห็นว่าคุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพและการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษามีความสำคัญและเป็นหัวใจสำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานภายในสถานศึกษามีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ เพราะหากผู้บริหารสถานศึกษาไม่มีคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพและมีคุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ ก็อาจทำให้สถานศึกษามีการดำเนินงานไปอย่างล่าช้า หรืออาจไม่ประสบความสำเร็จอย่างที่ควรทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเพื่อทราบถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับผู้บริหารมืออาชีพตามทัศนคติของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมืออาชีพยุคใหม่ ตามทัศนคติของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3

2. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมืออาชีพยุคใหม่ ตามทัศนคติของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

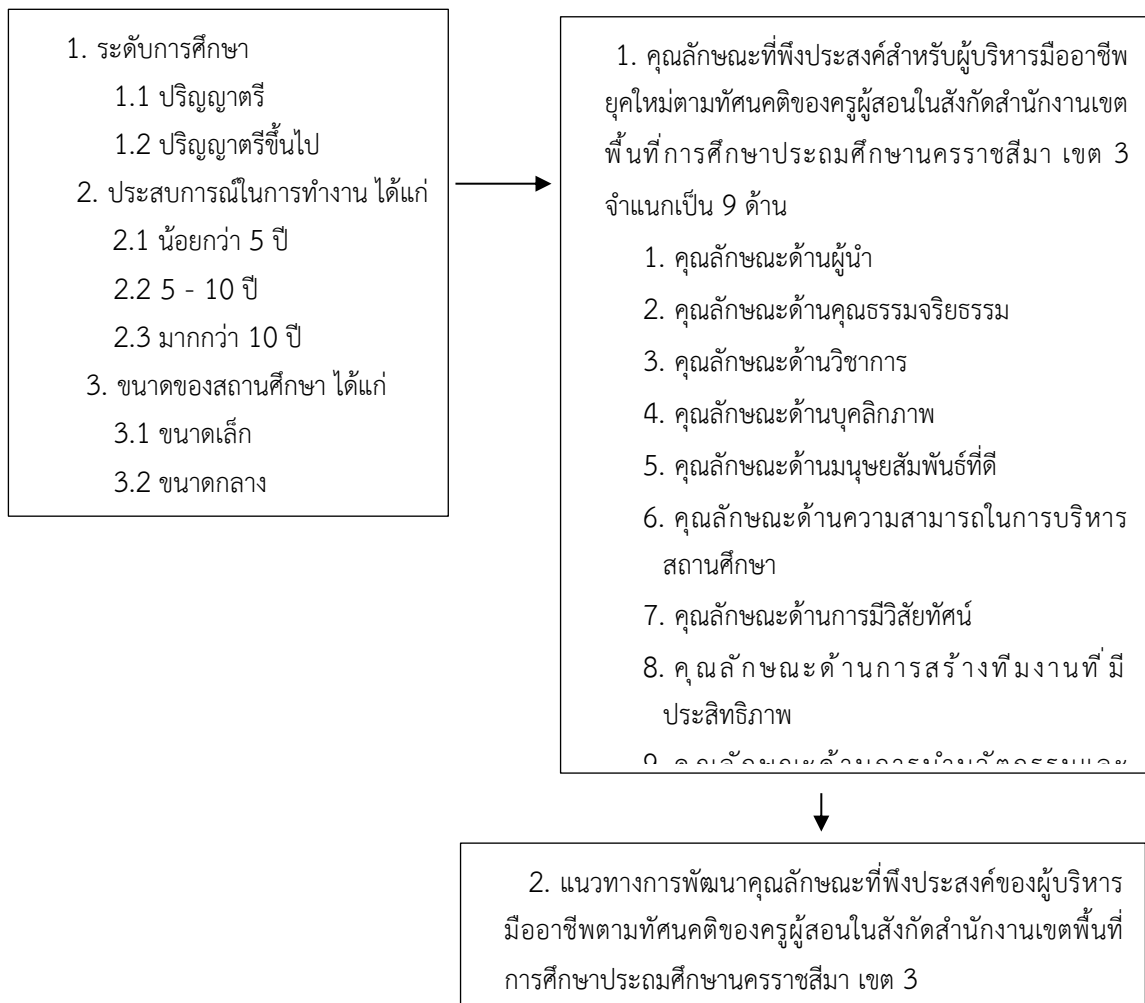
3. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมืออาชีพตามทัศนคติของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษา เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับผู้บริหารมืออาชีพยุคใหม่ตามทัศนคติของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 โดยใช้กรอบแนวคิดตามความคิดของขวัญภูมิ พลเยี่ยม (2556 : 4) และเฉลิมเกียรติ สุ่มเงิน (2562 : 5) มาใช้เป็นขอบข่ายในการศึกษาครั้งนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมืออาชีพยุคใหม่ ตามทัศนคติของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 แตกต่างกันไป
2. บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมืออาชีพยุคใหม่ ตามทัศนคติของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 แตกต่างกันไป

3. บุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมืออาชีพยุคใหม่ ตามทัศนคติของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 2,506 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 331 คน โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) และการสุ่มอย่างง่าย และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาแนวทางพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมืออาชีพตามทัศนคติของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 คือ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลงานดีเด่น จำนวน 7 คน

ตัวแปร

1) ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ สถานภาพของครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 ซึ่งประกอบด้วย

- 1.1 ระดับการศึกษา
 - 1.1.1 ปริญญาตรี
 - 1.1.2 ปริญญาตรีขึ้นไป
- 1.2 ประสบการณ์ในการทำงาน ได้แก่
 - 1.2.1 น้อยกว่า 5 ปี
 - 1.2.2 5 - 10 ปี
 - 1.2.3 มากกว่า 10 ปี
- 1.3 ขนาดของสถานศึกษา ได้แก่
 - 1.3.1 ขนาดเล็ก
 - 1.3.2 ขนาดกลาง
 - 1.3.3 ขนาดใหญ่

2) ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารการบริหารการศึกษา มี 9 ด้าน ดังนี้

- 2.1 คุณลักษณะด้านผู้นำ
- 2.2 คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม
- 2.3 คุณลักษณะด้านวิชาการ
- 2.4 คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ
- 2.5 คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
- 2.6 คุณลักษณะด้านความสามารถในการบริหารสถานศึกษา
- 2.7 คุณลักษณะด้านการมีวิสัยทัศน์
- 2.8 คุณลักษณะด้านการสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ
- 2.9 คุณลักษณะด้านการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมืออาชีพยุคใหม่ตามทัศนคติของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 แบ่งออกเป็น 2 แบบ ดังนี้

1. แบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมืออาชีพยุคใหม่ตามทัศนคติของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมืออาชีพยุคใหม่ตามทัศนคติของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าตามวิธีของ ลิเคิร์ท 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. แบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมืออาชีพยุคใหม่

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

1. เครื่องมือที่เป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.1 เครื่องมือที่ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา หลักการ แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารอาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ตามกรอบแนวคิดตามความคิดของขวัญกมล พลเยี่ยม (2556 : 4) และเฉลิมเกียรติ สุ่มเงิน (2562 : 5) มาสร้างแบบสอบถาม

1.2 สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยและตามกรอบแนวคิดเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 50 ข้อ ได้แก่

1.2.1 คุณลักษณะด้านผู้นำ	จำนวน 6 ข้อ
1.2.2 คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม	จำนวน 6 ข้อ
1.2.3 คุณลักษณะด้านวิชาการ	จำนวน 7 ข้อ
1.2.4 คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ	จำนวน 6 ข้อ
1.2.5 คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	จำนวน 5 ข้อ
1.2.6 คุณลักษณะด้านความสามารถในการบริหาร สถานศึกษา	จำนวน 5 ข้อ
1.2.7 คุณลักษณะด้านการมีวิสัยทัศน์	จำนวน 5 ข้อ
1.2.8 คุณลักษณะด้านการสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ	จำนวน 5 ข้อ
1.2.9 คุณลักษณะด้านการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยี	จำนวน 5 ข้อ

มาประยุกต์ใช้ข้อในสถานศึกษา

1.3 นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัย

1.4 ปรับปรุงแก้ไขร่างแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1.5 เสนอแบบสอบถามที่สร้างขึ้นต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา

(Content Validity) และประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค (IOC : index of item-objective congruence) กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาข้อคำถาม ดังนี้

ให้คะแนน +1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค

ให้คะแนน 0 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค

ให้คะแนน -1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค

คัดเลือกข้อคำถามที่มีความเหมาะสมจำนวน 50 ข้อ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของ

ครอนบาค (Cronbach) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่เหมาะสมเท่ากับ 0.80-1.00

1.6 นำเสนอแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 และได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.82

1.7 จัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

2. แบบสัมภาษณ์แนวคิดการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมืออาชีพยุคใหม่ตามทัศนคติของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารหลักการแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 กำหนดวัตถุประสงคของการสร้างเครื่องมือ

2.3 สร้างแบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมืออาชีพยุคใหม่ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค

2.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำและตรวจสอบความถูกต้อง แล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3. จัดพิมพ์แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ขออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์พร้อมกับแบบสอบถามโดยแนบคิวอาร์โค้ดลิงค์แบบสอบถามในรูปแบบ Google Form ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 โดยให้สำนักงานเขตดำเนินการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างผ่านทางระบบสนับสนุนการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (AMSS)

3. เมื่อกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามครบ 331 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามแล้วนำผลไปจัดการกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากการตอบคำถามผ่าน Google form มาตรวจสอบและคัดเลือกเอาเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์เท่านั้น แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบการบรรยายแบบความเรียง

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมืออาชีพยุคใหม่ ตามทัศนคติของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 ในคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม

คุณลักษณะด้านวิชาการ และคุณลักษณะด้านผู้นำ ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายด้าน และรายชื่อเพื่อทราบระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์นำมาจัดลำดับความสำคัญโดยการกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยของบุญชม ศรีสะอาด (2535 : 100) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	การแปลความหมาย
4.51 - 5.00	มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก
2.51 - 3.50	มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย
1.00 - 1.50	มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. ทดสอบค่าที (t-test) เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา 9 ด้าน ได้แก่ คุณลักษณะด้านผู้นำ คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมคุณลักษณะด้านวิชาการ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ที่ดี คุณลักษณะด้านความสามารถในการบริหารสถานศึกษา คุณลักษณะด้านการมีวิสัยทัศน์ คุณลักษณะด้านการสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ และคุณลักษณะด้านการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามตัวแปรระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของสถานศึกษา

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของครูต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมีอาชีพยุคใหม่ตามทัศนคติของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมีอาชีพยุคใหม่ตามทัศนคติของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 โดยภาพรวมทุกด้าน

ด้านที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	คุณลักษณะด้านผู้นำ	4.46	0.47	มาก	8
2	คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.50	0.47	มาก	6
3	คุณลักษณะด้านวิชาการ	4.55	0.40	มากที่สุด	2
4	คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ	4.45	0.43	มาก	9
5	คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	4.48	0.48	มาก	7
6	คุณลักษณะด้านความสามารถในการบริหารสถานศึกษา	4.54	0.45	มากที่สุด	4
7	คุณลักษณะด้านการมีวิสัยทัศน์	4.55	0.43	มากที่สุด	1
8	คุณลักษณะด้านการสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ	4.54	0.42	มากที่สุด	5
9	คุณลักษณะด้านการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา	4.54	0.46	มากที่สุด	3
ภาพรวม		4.51	0.45	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมีอาชีพยุคใหม่ตามทัศนคติของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.51, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ (1) คุณลักษณะด้านการมีวิสัยทัศน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.55, S.D. = 0.43) รองลงมาคือ (2) คุณลักษณะด้าน

วิชาการอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.55$, S.D.= 0.40) (3) คุณลักษณะด้านการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D.= 0.46) (4) คุณลักษณะด้านความสามารถในการบริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D.= 0.45) (5) คุณลักษณะด้านการสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D.= 0.42) (6) คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.50$, S.D.= 0.47) (7) คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ที่ดีอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D.= 0.48) (8) คุณลักษณะด้านผู้นำอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.46$, S.D.= 0.47) (9) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ($\bar{X} = 4.45$, S.D.= 0.43)

ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมืออาชีพยุคใหม่ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 โดยรวมจำแนกตามระดับการศึกษา

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมืออาชีพยุคใหม่ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	$\bar{X}$	S.D.	t	P
ปริญญาตรี	274	4.51	0.44	-0.524	0.55
ระดับปริญญาตรีขึ้นไป	56	4.51	0.46		

จากตารางที่ 2 การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมืออาชีพยุคใหม่ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 โดยรวมจำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมืออาชีพยุคใหม่ตามทัศนคติของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 โดยรวมจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมืออาชีพยุคใหม่ตามทัศนคติของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 โดยรวมจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ประสบการณ์ในการทำงาน	n	$\bar{X}$	S.D.	t	P
น้อยกว่า 5 ปี	83	4.60	0.40	-0.42	0.68
ตั้งแต่ 5-10 ปี	128	4.45	0.46		
มากกว่า 10 ปี	120	4.50	0.44		

จากตารางที่ 3 การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมืออาชีพยุคใหม่ตามทัศนคติของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 โดยรวมจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมืออาชีพยุคใหม่ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมืออาชีพยุคใหม่ตามทัศนคติของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 โดยรวมจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ประสบการณ์ในการทำงาน	n	$\bar{X}$	S.D.	t	P
ขนาดเล็ก	119	4.09	0.35	-0.46	0.54
ขนาดกลาง	200	3.96	0.47		
ขนาดใหญ่	12	4.50	0.45		

จากตารางที่ 4 การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมืออาชีพยุคใหม่ตามทัศนคติของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ทั้ง 9 ด้าน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ผลการศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะพึงประสงค์ของผู้บริหารมืออาชีพยุคใหม่ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 จำแนกผลการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์ทั้ง 9 ด้านได้ดังนี้

1. คุณลักษณะด้านผู้นำ ผลการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างสรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพยุคใหม่ต้องเป็นผู้นำทางวิชาการและวิชาชีพสร้างแรงจูงใจหรือแสวงหาความร่วมมือในการดึงศักยภาพของบุคลากร มีมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจอย่างกระตือรือร้นละเอียด
2. คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม ผลการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างสรุปว่า ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพยุคใหม่ควรประพฤติปฏิบัติอยู่ในศีล 5 เป็นพื้นฐานชีวิต ะมัดระวังตน มีสติสัมปชัญญะ ครองตนด้วยความไม่ประมาท ละเว้นจากอบายมุขและสิ่งเสพติด มีความเมตตากรุณาต่อผู้ใต้บังคับบัญชา มีความยุติธรรม
3. คุณลักษณะด้านวิชาการ ผลการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างสรุปว่า ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพยุคใหม่ต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขอบข่ายของงานวิชาการ มีเป้าหมายที่ชัดเจนแม่นยำ มีการนิเทศงานกำกับติดตามและประเมินผลเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างแท้จริง ต้องริเริ่มสร้างสรรค์งานวิชาการใหม่ๆ เน้นพัฒนานักเรียนให้รอบด้าน ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้พัฒนาตนเองในด้านวิชาการ
4. คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ผลการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างสรุปว่า ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพยุคใหม่ต้องมีบุคลิกภาพที่ดี วางตัวอย่างเหมาะสมทั้งในเวลาปฏิบัติราชการและนอกเวลาราชการ มีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้จักผ่อนคลายอารมณ์เครียด มีใบหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใสแววตาเป็นมิตร พุดจาไพเราะ สุภาพ
5. คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ผลการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างสรุปว่า ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพยุคใหม่ต้องมีการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์มีอัธยาศัยดี ให้เกียรติผู้อื่น มีความจริงใจ และเข้ากับคนอื่นได้ง่าย ปฏิบัติตนต่อครูทุกคนด้วยความเสมอภาค รู้จักคิดขมู่ได้บังคับบัญชาเหมาะสมกับสถานที่และโอกาส
6. คุณลักษณะด้านความสามารถในการบริหารสถานศึกษา ผลการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างสรุปว่า ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพยุคใหม่ต้องความสามารถในการบริหารงานทั้ง 4 ฝ่าย คือ ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานบุคคล ด้านบริหารงานงบประมาณ และด้านบริหารทั่วไป มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบแต่ละฝ่ายให้ชัดเจนและเป็นลายลักษณ์อักษร มีความรอบคอบในการประสานงานทั้งในและนอกโรงเรียน จัดระเบียบวิธีการทำงาน สามารถมอบหมายหน้าที่ให้บุคลากรในสถานศึกษาได้อย่างเป็นระบบเพื่อให้บุคลากรทางการศึกษา
7. คุณลักษณะด้านการมีวิสัยทัศน์ ผลการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างสรุปว่า ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพยุคใหม่ต้องมีการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยของสถานศึกษา ต้องกำหนดเป้าหมายในการบริหารสถานศึกษาอย่างชัดเจน มีความกระตือรือร้นในการวางแผนการทำงานใช้กระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วมโดยเปิดโอกาสให้บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดและวางแผนการทำงานในสถานศึกษา
8. คุณลักษณะด้านการสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ ผลการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างสรุปว่า ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพยุคใหม่ต้องเข้าใจการทำงานของตนเองและคนอื่น สามารถปรับตัวและเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล มีความสามารถในการสื่อสาร รู้จักวางแผนงานในสถานศึกษา ประชุมชี้แจง กำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรให้เหมาะสม ชัดเจน ตรงตามความสามารถความถนัด และเหมาะสมกับงาน
9. คุณลักษณะด้านการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา ผลการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างสรุปว่า ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพยุคใหม่ต้องสามารถนำเทคโนโลยีมาช่วยในการทำงานภายในสถานศึกษา อาทิเช่น นำโปรแกรมประยุกต์มาใช้ในการบริหารจัดการในงานวิชาการ เช่น การใช้โปรแกรมวัดและประเมินผล โปรแกรมจัดตารางเรียนตารางสอนเพื่อจัดทำสารสนเทศในรูปแบบออนไลน์ เพื่อความสะดวกในการใช้และการจัดเก็บข้อมูล การจัดการเรียนการสอน การผลิตสื่อ รวมทั้งการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัย เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมืออาชีพยุคใหม่ ตามทัศนคติของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมีอาชีพยุคใหม่ ตามทัศนคติของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า คุณลักษณะด้านการมีวิสัยทัศน์มีค่าเฉลี่ยมากกว่าทุกด้าน สอดคล้องกับพรทิพย์ สุขเอียด (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 ตามทัศนะของครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอนเห็นว่าการจะดำเนินงานในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จได้นั้น ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ที่มองการณ์ไกล สอดคล้องกับเสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2558 : 13-14) ที่ได้ศึกษาแนวคิดการพัฒนาวิสัยทัศน์ไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเข้าใจองค์กรอย่างลึกซึ้ง เข้าใจสภาพแวดล้อม มองการณ์ไกล รู้จักการวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กร รองลงมา คือ คุณลักษณะด้านวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ในในเรื่องของงานวิชาการ สอดคล้องกับชมชัยย์ เมฆาติณ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมีอาชีพยุคใหม่ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูได้รับการอบรม สัมมนาเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอและทั่วถึง ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันจึงมีทัศนะต่อการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นไปในแนวทางเดียวกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของอรอนงค์ เทียบอุดม (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนโดยรวม อยู่ในระดับมาก 2) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมีอาชีพยุคใหม่ ตามทัศนคติของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับศรสวรรค์ บุญณกรณ์ชัย (2561) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนทวีธาภิเศก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนทวีธาภิเศก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยรวม อยู่ในระดับมาก และจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานไม่แตกต่าง และสอดคล้องกับงานวิจัยของจินตมาศ คงชัย (2564) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามระดับการศึกษา ขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์การทำงาน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมีอาชีพยุคใหม่ ตามทัศนคติของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาพบว่า ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาขนาดใด ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ในในทุกด้าน ริเริ่มพัฒนาในสิ่งใหม่ๆ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ครอบคลุมทุกด้าน สอดคล้องกับอรอนงค์ เทียบอุดม (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียนและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยรวมไม่แตกต่าง

กัน และสอดคล้องกับจินตนาต คชชัย (2564) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

5. แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมีอาชีพตามทัศนคติของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพยุคใหม่ต้องพัฒนาตนเองในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านผู้นำ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านวิชาการ ด้านบุคลิกภาพ ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านวิสัยทัศน์ ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับกฤษณพงษ์ ศรีทรัพย์ และคณะ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะผู้บริหารมีอาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะผู้บริหารมีอาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษามีจำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านวิสัยทัศน์กว้างไกล ผู้บริหารจะต้องพัฒนาวิสัยทัศน์ มีความคิดที่สร้างสรรค์ ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น 2) ด้านภาวะผู้นำและเป็นผู้ประกอบการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารต้องพัฒนาภาวะผู้นำไปสู่การเป็นผู้ประกอบการเปลี่ยนแปลง นำไปสู่การพัฒนาในทุก ๆ งานนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารทั้ง 4 ด้าน 3) ด้านทักษะการบริหารจัดการที่ดีแบบผู้บริหารยุคใหม่ ผู้บริหารต้องพัฒนาการคิดเชิงวิสัยทัศน์ การคิดวิเคราะห์ การคิดเชิงอนาคต นำสิ่งนั้นมาจัดแผนปฏิบัติให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการบริหารจัดการในการบริหารสถานศึกษา 4) ด้านทักษะการสื่อสารและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ผู้บริหาร ต้องพัฒนาทักษะการพูด การฟัง การเขียน ทางภาษาที่ดีและสอดคล้องกับ จตุพร ขาขุนทด (2563) ได้ทำการวิจัย เรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ ที่สำคัญมีดังนี้ ผู้บริหารควรมีวิธีการในการสื่อสารที่แตกต่างกันไปตามความเหมาะสมของสถานการณ์ควรมีความตั้งใจทำงานเพื่อประโยชน์ของทางราชการและส่วนรวม

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมีอาชีพยุคใหม่ตามทัศนคติของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารสถานศึกษาและการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมีอาชีพยุคใหม่ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรยกระดับการพัฒนาตนเองให้มีบุคลิกภาพที่ดี วางตัวเหมาะสมน่าเชื่อถือ ถ้าคิดกล้าแสดงออกในทางสร้างสรรค์ กระตือรือร้นในการทำงาน มีวุฒิภาวะทางอารมณ์สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี และขับเคลื่อนสถานศึกษาให้ไปสู่ความสำเร็จ

1.2 คุณลักษณะด้านผู้นำ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้ที่สามารถปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจอย่างกระตือรือร้นและละเอียดรอบคอบเป็นผู้นำทางวิชาการและวิชาชีพ มีความเด็ดขาดเมื่อตัดสินใจ และตัดสินใจได้แม่นยำ

1.3 คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความโอปอ้อมอารี ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างในการรักษาระเบียบวินัยในการปฏิบัติงานและประพฤติปฏิบัติอยู่ในศีล 5 เป็นพื้นฐานชีวิต

1.4 คุณลักษณะด้านวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรใฝ่เรียนรู้มุ่งพัฒนาตนเองทางวิชาการเสมอ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทางวิชาการและส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

1.5 คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้ที่มีอัธยาศัยดี ยิ้มแย้มแจ่มใส อยู่เสมอ ปฏิบัติตนต่อครูทุกคนด้วยความเสมอภาคและใส่ใจในเรื่องของหน้าที่การงานของผู้ร่วมงาน

1.6 คุณลักษณะด้านความสามารถในการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความสามารถในการบริหารงานทั้ง 4 ฝ่าย มีการกำหนดนโยบายและวางแผนงานในสถานศึกษาที่ชัดเจนและมอบหมายหน้าที่ให้บุคลากรในสถานศึกษาได้อย่างเป็นระบบ

1.7 คุณลักษณะด้านการมีวิสัยทัศน์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดทิศทางและเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างชัดเจน ใช้กระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดและวางแผนการทำงานในสถานศึกษา

1.8 คุณลักษณะด้านการสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน บริหารจัดการทรัพยากรในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม และสามารถสร้างจูงใจในการทำงานให้กับผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชา

1.9 คุณลักษณะด้านการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา ผู้บริหารควรเป็นผู้นำด้านการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา และแนะนำครูในการใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยี นวัตกรรมใหม่ๆ มาปรับใช้และประเมินผลในสถานศึกษาและชั้นเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาและวิจัยสภาพปัญหา แนวทางการแก้ไขพฤติกรรมกรรมการบริหารทั้ง 9 ด้านให้ละเอียดและลึกมากยิ่งขึ้น เพื่อที่จะได้นำผลการวิจัยไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนากระบวนการทำงานในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการทำงานของสถานศึกษา เช่น นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อที่จะได้ทราบความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้นและนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงพัฒนากระบวนการทำงานทั้งตัวบุคคลและสถานศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

2.3 ควรทำการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมืออาชีพยุคใหม่ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

- กฤษณพงษ์ ศรีทรัพย์. (2565). คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- คัมภีร์พรรณ จันทร์แก้ว. (2554). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- จตุพร ชาขุนทด. (2563). คุณลักษณะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- จินตมาศ คงชัย. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เฉลิมเกียรติ สุ่มเงิน. (2562). การศึกษาคุณลักษณะและแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39. วิทยานิพนธ์. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ชัยสิทธิ์ เมลิติน. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ทรงสวัสดิ์ แสงมณี. (2553). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความต้องการของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน. วารสารวิชาการและวิจัย มทร.พระนคร, 4 : 60.
- พรชนก ถาวรสันตกิจ. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของอาชีพพยาบาลในโรงพยาบาลรัฐบาล. สงขลา: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- พรทิพย์ สุขเอียด. (2562). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3. สารนิพนธ์มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ศรสวรรค์ บุญณกรณ์ชัย. (2561). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนทวีธาภิเศก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. การค้นคว้าอิสระ. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกริก.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3. (2566). ข้อมูลพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครราชสีมา เขต 3 ด้านภูมิศาสตร์. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2566. จาก https://www.korat3.go.th/?page_id=120.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2549). มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2552). แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2562). รายละเอียดมาตรฐานรายละเอียดของมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครูตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. กรุงเทพฯ: คุรุสภา.
- เสริมศักดิ์ วิชาลากรณ์. (2538). การเป็นผู้นำ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- อรอนงค์ เทียบอุดม. (2565). คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.